

Broeders en zusters, jongens en meisjes,

Vorige week hadden we al ongemakkelijke lezingen, vandaag opnieuw verontrustende verhalen. Eerst horen we over vluchten op paarden en ingehaald worden, dan over maar weinigen die gered worden. En die vreemde heer des huizes, die bij het opstaan niet zoals je zou verwachten de deuren en ramen opendoet, maar als hij is opgestaan de deur juist sluit. En wie dan buiten staan, blijven buiten; hij kent ze niet en wil ze niet kennen. Het lijkt haast of de deuren 's nachts open hebben gestaan, dat je toen naar binnen had gemoeten, door een smalle deur. Als de dag is aangebroken, dan is het te laat. Wat moeten we hiermee?

Misschien komen we verder als we letten op de verbinding tussen de twee stukken. De profetenlezing eindigt met de leraar die zich niet langer verborgen houdt maar het volk de weg wijst als ze dreigen af te wijken - dan horen ze achter zich zijn stem: dit is de weg, hier moet je naar links, en daar naar rechts. Zo begint het evangelie met Jezus als leraar, die op weg naar Jeruzalem langs steden en dorpen trekt, terwijl hij onderricht geeft. En wie straks buiten staan, spreken hem als leraar aan: we hebben in uw bijzijn gegeten en gedronken en u hebt in onze straten onderricht gegeven. Maar hebben ze met dat onderricht iets gedaan? Dat is de vraag, want het antwoord is een aanhaling uit Psalm 6: weg van mij, allen die kwaad doen!

Voor Jezus telt dus niet of hij jou wel eens gezien kan hebben, onder zijn gehoor of zelfs bij hem aan tafel; maar wat je daarmee doet. Net als Jesaja die iets eerder in het hoofdstuk dat we lazen (v.9) het volk onhandelbaar noemt. Ze luisteren niet naar het onderricht van de Eeuwige. Ze verlaten de juiste weg, wijken af van het rechte spoor, ze willen ook niet lastiggevalen worden met de Heilige van Israël. Maar die afkerigheid van de goede God zal in hen doorvreten, als een steeds groter gat in een muur, hen zo uithollen dat ze ten slotte als een kruik worden stukgeslagen.

Van die ongezonde eigengereidheid moeten ze zich bekeren. Niet alles beter weten, maar luisteren naar wat hun door Gods leraars werd gezegd. Vertrouwen dat dit de goede richting is. Stil worden van binnen, vrede krijgen met God, elkaar en zichzelf. Dan zal de geschiedenis van dit volk er anders uit gaan zien. Nu zakken ze steeds verder af; het volk, het land is verzwakt, ze zullen tegen geen vijand standhouden en uiteindelijk in ballingschap gaan. Omdat ze niet in Godsvertrouwen en innerlijke rust hun kracht zochten, maar in spierballen, in militair vertoon, paarden en wagens zoals in Egypte. Welnu, spot dan de profeet, als jullie zo van snelheid houden, dan zal het heel snel gaan, jullie ondergang. Er zal weinig van jullie overblijven: enkel een vlag op een heuvel, geen mens te bekennen: allen gevlucht, of schuilend in spelonken.

Tegelijk roept dit vooruitzicht ook Gods erbarmen op. Zo wil hij het helemaal niet. Hij wil gerechtigheid en vrede. Hij wil mensen goed met elkaar zien omgaan. Elkaar niet afbreken maar opbouwen, elkaar niet verzwakken maar versterken. De minste mens tot naaste zijn, zo krijgt het leven zin, en niemand hoeft meer bang te zijn. Zo worden mensen sterk, wordt het land weer gezond, het leven zal goed zijn.

Dat is de keus die de profeet zijn hoorders voorhoudt: luister naar de stem van je leraar, hoor als je op weg bent zijn stem achter je: dit is de weg, de goede richting. Wees geen eigenwijs figuur die willens en wetens de kwade kant op gaat.

En daarmee zijn we weer terug bij Jezus. Jezus die op weg is naar Jeruzalem, de plek waar juist de vroomste leiders van het volk hem zullen grijpen en doden. Mensen die hem aanhoren maar zich er niet door laten veranderen. Die hun eigenbelang vroom verpakken, maar hun naaste, de minste mens niet meer zien; alleen hun eigen macht willen veiligstellen. Zijn het er maar weinig, die gered worden? vraagt iemand. Die vraagsteller heeft er zeker niet veel fiducia in. Hel-en-verdoemenis-predikers zijn dol op zulke teksten - kunnen ze weer eens goed de mensen bang maken.

Maar dat is niet wat Jezus zegt. Doe alle moeite om binnen te gaan, zegt Hij, er zullen genoeg naar binnen willen als het te laat is, als de poort dicht is gegaan. Gezien zijn gerichtheid op Jeruzalem is het duidelijk aan wie hij denkt: de kwaadwilligen die hem aan het kruis willen. Werkers van het kwade, weg met jullie, roept hij met Psalm 6. De zelfvoldanen die denken: wij zitten goed, wij horen erbij, wij kinderen van Abraham. O ja? roept hij dan. Je zult Abraham en Isaak en Jakob straks zien, met al de profeten in het koninkrijk van God. Zien van verre, maar zelf buitengesloten. En je zult anderen zien binnengaan, uit alle volken van noord en zuid en oost en west, aan tafel genodigd in Gods rijk, maar jullie niet. De laatsten worden de eersten, en jullie andersom.

Denk niet: ik hoef niet mijn best te doen, ik zit goed, ik kom er toch wel. Want dan kon je wel eens het nakijken hebben. Die zelfgenoegzaamheid kwam Jezus blijkbaar veel tegen, net als Jesaja: wij zijn Gods volk, wie doet ons wat? Geen zelfkritiek, juist een hekel aan kritiek: hé profeet, kom eens met wat beter nieuws, zeg niet zo hard de waarheid, kom met iets comfortabels ook al is dat een valse profetie, dat horen we liever (30:10). Tegenover zulke arrogantie wordt de profeet scherp, en Jezus net zo.

Het gaat hun beiden om mensen, om alle mensen. Om ontferming voor wie onrecht lijden. Dat niemand zich boven anderen verheft (dan gaan die anderen hen voor); dat mensen naar elkaar omzien. Wie zich laat voorstaan op wat dan ook, zal ten slotte buiten staan. Jezus en Jesaja roepen ons op om niet het eigen belang of alleen de eigen groep in het oog te hebben, maar de ander, de naaste te zien. Wie naar Gods wetten luistert, op zijn goedheid en genade vertrouwt, wie deelt in zijn liefde voor alle mensenkinderen - voor zo iemand is dit woord geen bedreigend visioen maar een blij vooruitzicht: uit het oosten en westen en zuiden en oosten zullen ze komen en aan tafel mogen in Gods koninkrijk. Ook wij, waar vandaan ook, mogen straks aan de tafel van de Heer, iets proeven van die toekomst van God, daar nu al deel aan krijgen.

Want daarheen zijn we op weg, Gods toekomst, een eeuwigheid van recht en vrede, licht en liefde. Dat is de richting, zegt de stem van de leraar achter ons, dat houden we altijd in ons achterhoofd als we door dit leven gaan. Want dat is de bron die ons voedt, vandaag ook letterlijk voedt aan tafel, de kracht die ons doet voortgaan: aanvaarding, liefde, gerechtigheid. Elkaar liefhebben, opkomen voor anderen, vrede stichten. Dan gaat er geen deur dicht, dan gaan de poorten juist open, dan gaan Gods armen wijd open naar ons allen, voor nu en voor eeuwig - zo wijd als de armen van Jezus, onze gekruisigde en opgestane Heer. En zo wijd als onze armen naar de mensen om ons heen.

In de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.